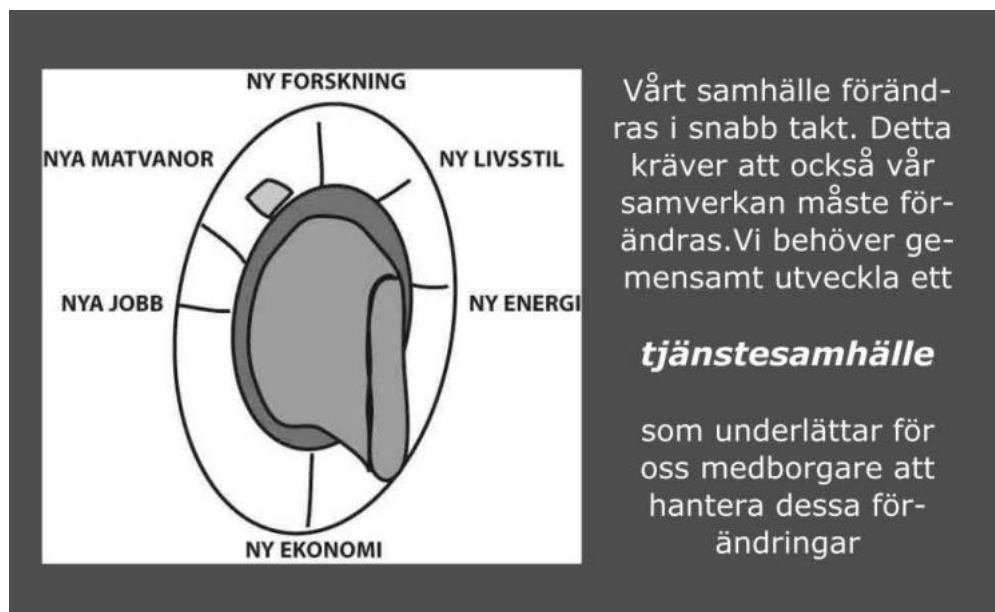

Hjälp till att ställa om

Bengt-Åke Wennberg

För en tid sedan var jag och Monica på Ekocentrum i Göteborg. Föreningen ingenjörer och läkare för miljön hade bjudit in två föredragshållare. De kallade sig "omställare".

Den ena omställaren ville att vi skulle förbereda oss på att energin skulle ta slut och den andre på att penningssystemet kanske kollapsar. Omställare av detta slag finns det många av i vår tid. Det handlar inte bara om energi och penningssystem. Omställarna är aktiva när det gäller forskning, demokrati, affärsverksamhet, medborgarlön, kultur med mera.

Vi för vår del tror att förändringsambitionerna också bör omfatta vårt språkbruk. När jag och Monica talar om språkbruk menar vi inte bara semiotiken, det vill säga ord, begrepp och meningar utan också hela den logik med vilken vi tänker – och som formar våra samtal och våra beslut. Det som George Lakoff kallar "frames" och som jag och Monica ofta kallat tankefigurer eller paradig.

På vårt förra Öppet Hus visade Monica med sitt exempel "Henpower" att vi i vårt samhälle har vant oss in i en frame som följer ett massproduktionsparadigm. Monicas exempel illustrerar att denna frame i många fall kan skapa olämpliga och kostsamma lösningar. Dessa lösningar följer normen men gör att vi slösar med resurser. De blockerar möjligheterna att etablera andra och bättre sätt hantera de utmaningar vi nu står inför. Vill Du veta mer om Monicas exempel så kan [Du se videon om exemplet här](#).

Vår poäng med att presentera denna video är inte i första hand att visa på de svagheter som finns med "Henpower". Visst kan hönsterapi – som exemplet handlar om – fungera på sina ställen. Vi använder exemplet för att illustrera hur produktionsparadigmet gör att viktiga värden i dagens arbetsliv blir obeaktade. För att undvika att detta händer borde vi gemensamt försöka etablera en ny frame baserad på **tjänster** – och som är bättre lämpad för de uppgifter som nu måste lösas. En tjänstelogik skiljer sig nämligen på många sätt från en produktionslogik.

Många tjänster – inte alla men de flesta – karaktäriseras av att det uppstår ett **samarbete** mellan tjänstegivare och kund av det slag som beskrivs i Monicas exempel. Värdet av just tjänster där kunden är aktiv bestäms främst av värdet av kundens egen insats. Detta ökar också värdet av tjänstegivarens insats. Om ett språk och ett tankemönster förenligt med denna insikt kunde växa fram i samhället så skulle det totala värdet av människors aktiviteter och samhällets insatser ökas. [Se denna korta presentation](#).

Detta skulle medföra helt andra resonemang om ekonomi. Nya och annorlunda affärlösningar och samhällsinstitutioner skulle kunna se dagens ljus. Konsumtionssamhället skulle kunna förändras. Den stora önskan om omställning som nu finns skulle kunna realiseras.

Referenser

Wennberg B-Å (2017): Något om tjänsteleveranssystem. Degerfors: Samarbetsdynamik AB.

https://menvart.se/Filerpdf/2017-bloggar/Nagot_om_tjansteleveranssystem.pdf

Wennberg B-Å (2017): Henpower – video. Degerfors: Samarbetsdynamik AB.

<https://vimeo.com/207316385>

Originaltext

<https://www.bengtharry.me/?p=2712>